

Skärgården Anno 1800 kommer till liv igen

Författarna Tommy Hedenström och Anders Bengtsson har i bokform gjort en omsorgsfull bearbetning av inspektör Anders Bergs torftiga men enträget förda arbetsjournal under 20 år. Den skildrar arbets- och livsbetingelserna vid den stora f.d. Tyresö skärgårdsdel där Smådalarö Gård, med f.d. kofferdikaptenen Carl Peter Blom som ägare, var navet och tar oss tillbaka till näringslivet i skärgården under det tidiga 1800-talet.

En skärgårdsbondes dagbok - Smådalarö Gård 1815–1834. Första upplagan 2019. ISBN 978-91-88949-85-1.

Tommy Hedenström, Anders Bengtsson

Förlag Skärgårdsbonden HB, 245 sidor, www.dalaro.info

Smådalarö är en mytomspunnen plats i Stockholms södra skärgård. Sjöfarande från de gamla Hansastäderna i söder skulle förbi denna nordöstra spets på landmassivet Södertörn innan de kunde gira 90° västerut på sin väg in till Stockholm med lots från Dalarö ombord.

Hur var det med supandet och brännvinsbränneriet? Förekom sjöroveri? Hur gick det till när en sjöman klev iland och utvecklade en stor rörelse på platsen, med förgreningar ända in i Stockholm?

Författarnas omfattande forskning i arkiven har gett ett mycket stort material som de omvandlat till en lättläst, faktaspäckad och innehållsrik praktbok. Läsaren får en fascinerande berättelse om personer och näringar på platsen. Den historieintresserade får sitt lystmäte och den som idag bemödar sig om att där följa berättelserna och beskrivningarna kommer att finna många spår.

Carl Peter Blom hade gått i land efter ett händelserikt liv till sjöss, ofta i Kronans tjänst. För insatserna efter kriget med Ryssland 1788–1790 tilldelades han konung Gustav III:s Svensksundsmedalj. Systemsonen Anders Berg, som varit Bloms superkarg ombord, var först dennes inspektör och sedermera arvtagare.

Den stora skärgårdsegendomen med Smådalarö Gård och dess omfattande och mångfacetterade verksamheter skildras i 29 kapitel. Området begränsades av en linje mellan öarna Älgö, S. Lagnö, Mörtö, Kymendö, Fjärdlång, Huvudskär, Fåglarö, Jutholmen och Dalarö. Här bedrevs jord- och skogsbruk, boskaps- och trädgårdsskötsel. Man hade vädermjölkvarn, brände brännvin i ett av rikets f.d. kronobrännerier, bryggde öl i stor skala, drev fyra krogar utmed farleden mot Stockholm samt fiskade matfisk och även spigg för framställning av tranolja.

För att göra innehållet mer attraktivt, begripligt och intressant har verksamheten placerats i den tidens Dalarö och Sverige med en inledande beskrivning av egendomens bakgrund och dess ägare. Kronprins Karl Johans och sedermera Karl XIV Johans viktiga insatser för Sveriges fred och välbefinnande skildras liksom de historiska, ekonomiska och kulturella sammanhangen.

Dagboken ger oss också en inblick i dåtidens umgänges- och sällskapsliv som är omfattande främst under kofferdikaptenen Bloms liv vid gården.

Boken är försedd med 160 fotografier, ritningar, målningar och kartor, flertalet i färg.

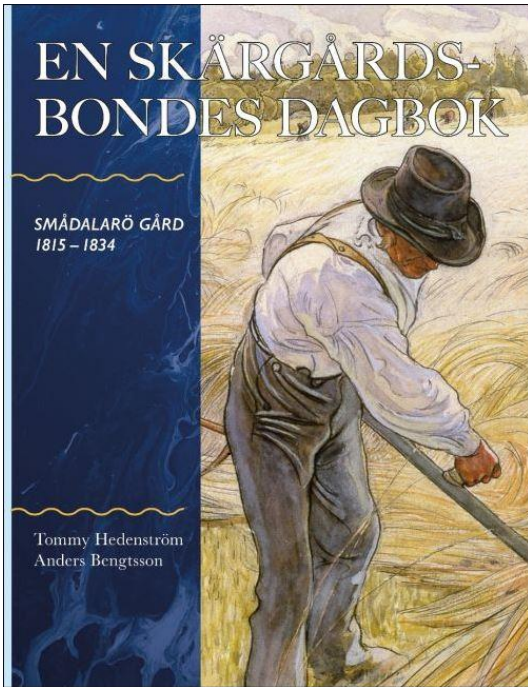
Persongalleri, ordförklaringar, ägarlängd, en rik källförteckning samt ett utdrag ur Anders Bergs arbetsjournal med originaltext ökar förståelsen och läsvärdet av boken.

Författarna har en livslång relation till Dalarö och Smådalarö.

Bifogade bilder får användas med angivande av de källor som förtecknats, och endast för publicering i samband med artikel baserad på pressmeddelandet.

Tommy Hedenström
tommy.hedenstrom@telia.com
0733 710 742

Anders Bengtsson
anders.bengtsson@dalaro.info
0707 978 108

Bokomslag med beskuren målning av Carl Larsson kallad rågskärningen. Bonniers porträttsamling.

Fiskarhamnen med lotsvakthuset och tulluppsyningsstugan Dalarö. Målning av C.V. Blom 1879. Fotograf okänd.

Höllass på lanka visar hur skördarbetet kunde gå till i skärgården. Foto Nils J. Nilsson. Nordiska museets arkiv.